

תורתך שאלתי

אחת.
שאלתי
למדהתי בעניתי ונהנית

עיון בפרשת השבוע דרך שאלות ותשובות

בעלון זה מגוון שאלות ועליהן מקבץ תשובות מתוך הספר
'תורתך שאלתי', מבית אחת שאלתי

גליון פרשת בשלח תשפ"ד

וְחִזַּקְתִּי אֶת לֵב פְּרַעֲה וְרֹדֵף אַחֲרֵיהֶם (יד, ד)

מדוע היה צורך להכביד את לבו?

מדרש אגדה: "שלא היה בלב פרעה לרדוף אחר בני ישראל, אבל הקב"ה נתן בלבם לרדוף אחר בני ישראל".

רמב"ן: לאחר מכת בכורות פחד מהם פרעה, וביקש 'וַיִּבְרַךְתָּם גם אתי'. מהפחד פרעה לא היה מעז לרדוף אחרי בני ישראל, ועל כן חיזק הקב"ה את ליבו, שירדוף אחריהם. ללא חיזוק, לא היה פרעה רודף אחריהם.

וַיֹּאסֶר אֶת רֶכְבּוֹ וְאֶת עֲמֹוֹ לָקַח עֲמֹו (יד, ו)

האם אסר בעצמו, ומדוע?

אבן עזרא: הורה לאנשיו, כפי שכתוב בשלמה 'יִבְּן שְׁלֹמֹה...'.
שפתי כהן: פרעה אמר שהשררה והמלכות היתה עבור בניו, ומשהלכו בטלה השררה, ולכן 'וַיֹּאסֶר אֶת רֶכְבּוֹ', הוא בעצמו.

אלשיך: פרעה אסר את רכבו בעצמו, וכך השפיע על המצרים שיצטרפו אליו, שהרי מי רואה מלך אוסר רכבו ואינו מצטרף.

וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו מִן הוּא (טז, טו)

מה ביאור שאלתם 'מן הוא'?

פסיקתא זוטרתא: "כאדם האומר לחברו: מה הוא זה? בלשון מצרי אומרים 'מה הוא' 'מן הוא'... 'מן' מובן של 'מה'.

רש"י: "הכנת מזון הוא, כמו 'וַיִּמְן לָהֶם...'. 'מן' במובן 'מזון'.

רבינו חננאל: לא ידעו מה הוא, ולכן שאלו: 'מאין הוא זה'.

רבינו בחיי: ביאור המילה 'מן', מלשון מנה, כדוגמת 'מִנְה אַחַת אֶפְסִים'. כשראו אותו הם לא שאלו, אלא לא ידעו את מהותו, 'לא יָדְעוּ מִה הוּא', ולכן לא קראו לו בשם מיוחד.

אור החיים: כשראו בני ישראל שהזמין להם הקב"ה שם מזון, התכוונו לשאול 'מה הוא', אך שאלו 'מן הוא'.

וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עֲמֹו (יג, יט)

מדוע התעסק עם עצמותיו, ולא בני יוסף?

מכילתא דרבי שמעון בר יוחאי: "יכול אילו לא היה משה וישראל מתעסקין בו, לא היו בניו מתעסקין בו? תלמוד לומר 'וַיִּקְהוּ לְבְנֵי יוֹסֵף לְנַחֲלָה', אלא כיון שראו בניו שהיה משה וישראל מתעסקין בו, אמרו: הניחו לו, כבודו במרובין יתר ממועטינו".

וּפְרַעֲה הַקְּרִיב... וַיִּירָאוּ מְאֹד וַיִּצְעְקוּ

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל ה' (יד, י)

מדוע בני ישראל, שהיו מעל 600,000 איש פחדו מ'שש מאות רכב בחור'?

בכור שור: משום שהיתה עליהם עדיין אימתם, על שהשתעבדו בהם שנים רבות.

חזקוני: משום שהיו יראים להילחם עם אדוניהם. משל לעבד שמפחד מאדונו תמיד.

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה מַה תִּצְעַק אֵלַי (יד, טו)

לא כתוב שמשה צעק והתפלל, מדוע אמר לו זאת הקב"ה?

רש"י: "למדנו שהיה משה עומד ומתפלל, אמר לו הקב"ה: לא עת עתה להאריך בתפלה שישראל נתונין בצרה. דבר אחר, 'מה תִּצְעַק אֵלַי', עלי הדבר תלוי ולא עליך".

אבן עזרא: משה לא צעק אל הקב"ה, שהרי אמר לו 'וַיֹּאבְדָה בְּפְרַעֲה'. לאור צעקות בני ישראל אל ה', אמר הקב"ה למשה, ששקול כנגד כל ישראל 'מה תִּצְעַק אֵלַי'.

חזקוני: משה היה בטוח שיהיו נושעים, שהרי אמר לו הקב"ה 'וַיֹּאבְדָה בְּפְרַעֲה...'. הקב"ה שאל על צעקות בניו. הקב"ה במקומות רבים מדבר עם משה במקום בני ישראל.

לקבלת הגיליון נא לשלוח את המילה 'מעוניין'

במייל office@shaalti.co.il; בוואטסאפ 052-9453811

לקבלת "טעימה", קבצים לדוגמא מספרי 'תורתך שאלתי' נא לשלוח את המילה 'דוגמא' במייל office@shaalti.co.il

וְתִקַּח מִרְיָם הַנְּבִיאָה אַחוֹת אֶהֱרֹן (טו, כ)

מדוע נכתב 'אַחוֹת אֶהֱרֹן', ולא הוזכר גם משה?

פסיקתא זוטרתא: "וכי לא היתה אחות שניהם? אלא שהיתה נתנבאה על משה, עד שהיתה אחות אהרן".

מדרש שכל טוב: "ולא אחות משה? אלא לפי שנתן נפשו עליה נקראת אחותו על שמו, שנאמר 'בִּי אֲדַנִּי אֶל נָא תִשֶׁת עֵלֵינוּ...".

בכור שור: דרכה של התורה להזכיר את אחיה הגדול של אשה, כשמציין את שמה, כדוגמת 'בְּשֵׁמֶת בֵּת יִשְׁמָעֵאל אַחוֹת נְבוֹיֹת'.

רמב"ן: משום שבשירת הים הוזכרו רק משה ומרים ולא הוזכר אהרן, רצתה התורה לכבדו וציינה את שמו בדרך כבוד, שימרים הנביאה היא 'אַחוֹת אֶהֱרֹן', שהוא אחיה הגדול.

וְתַעַן לָהֶם מִרְיָם שִׁירוּ לַה' כִּי גָאָה (טו, כא)

מדוע כתוב 'לָהֶם', ולא 'להן'?

רבי חיים פלטיאל: מרים פנתה תחילה לגברים ואמרה: 'שִׁירוּ... קודם ולאחר מכן גם אנו הנשים נשיר.

כלי יקר: בים הגיעו הנשים למדרגת הגברים בהשגת נבואה, ולכן נאמר בלשון 'לָהֶם', ולא 'להן', שכביכול מדברת לזכרים.

לקבלת הגיליון נא לשלוח את המילה 'מעוניין'

במייל office@shaalti.co.il; בוואטסאפ 052-9453811

נמאס לכם להגיע לשבת בלחץ ובלי נשימה?

חצים שסעודות השבת יהיו משמעותיות ומרתקות עבור כל בני הבית?

חצים להנות בשבת ולהעביר את חוויית השבת לילדיכם?

הרב חגי ולסקי

לשעבר רב חיל האוויר
וסגן הרב הראשי לצה"ל

מזמין אתכם ליהנות ממפגש מעצים
שיתן לכם ערך וכלים

שבת חלום

הרצאה משנה חיים, משפיעה על
הגיבוש והחיזוק המשפחתי.
כיצד להתכונן עם ילדינו
ולקבל שבת בנחת וברוגע

להזמנות בנייד - 052-9453811

מוזמנים להצטרף למשפחות רבות שהרצאה תרמה להם

כִּי בָא סוֹס פֶּרְעָה בְּרֹכְבוֹ וּבְפָרְשָׁיו (טו, יט)

מדוע נכתבה המילה 'סוס' בלשון יחיד?

אלשיך: להדגיש שרק סוסו של פרעה ורכבו ופרשיו באו וטבעו בים, ולא פרעה עצמו, שניצל ונשאר בחיים.

אור החיים: ללמדנו שכולם טבעו כסוס אחד, כפי שכל האנשים טבעו כאיש אחד. לא נמלט מהם אפילו אחד, וכשם שטבע אדם אחד, כך טבעו כולם.

לְהַמִּית אֶתִּי וְאֶת בְּנֵי וְאֶת מְקִנֵי (יז, ג)

מדוע הכלילו את בעה"ח בתלונה על הצמא?

פסיקתא זוטרתא: "לפי שבהמתו של אדם הוא חייב שאדם מהלך בדרך, אם אין בהמתו של אדם עמו מסתגף הרבה".

רמב"ן: הם רצו להרחיב את תלונתם, והוסיפו גם את בעלי החיים שצריכים הרבה מים.

לְמַעַן אֲנַסְנוּ הַיֵּלֶךְ בְּתוֹרַתִּי אִם לֹא (טז, ד)

מה היה הניסיון?

רש"י: אם ישמרו את המצוות התלויות בו, כשמירת שבת, שלא יצאו בשבת ללקוט, ושלא ילקטו לצורך יום המחר.

רשב"ם: אמונה בהקב"ה, שבכל יום ויום עיניהם תלויות בו למזונותיהם, ומתוך כך יאמינו בו וילכו בתורותיו.

"נתקע" בלי דבר תורה בשולחן השבת?
רוצה להכין שיעור תורה מקיף ומרתק בקלות?

כולם שו"תפים בשולחן השבת!

בא להעשיר את השיח התורני
כביב שולחן שבת עם כל המשפחה!

עם 'תורתך שאלתי'
אינן יותר שאלות!

הרב חגי ולסקי
מרצה ומחבר ספרים רבי מכר,
מציג פריצת דרך בלימוד
פרשיות התורה
בדרך שאלות ותשובות

מחיר מיוחד

לרגל השלמת ספר שמות

תק-
287
במקום 390 ₪

הזמינו עכשיו
והספרים בדרך אליכם:

היכנסו לאתר:
shaalti.co.il

במייל:
office@shaalti.co.il

בוואטסאפ:
052-9453811

עוד סדרה מחכימה מבית
אחתי שאלתי
למדתי עניתי ונתינת

הספרים שיעשירו וירוממו את שולחן השבת שלכם